

SUTCLIFFE, B. (2002): *Munduko desberdintasunak, gora ala behera? Munduko errentaren banaketa XX. mendean. Lan-koadernoak, 32. zbk. Hegoa. Bilbo.*

KONBERGENTZIA EDO DIBERGENTZIA: AZKEN IRITZIETAKO BATZUK

“Ebidentziak nabarmen iradokitzen du errentaren desberdintasun globala hazi egin dela azken hogeitun urteetan. Aldaketa hori neurtzeko estandarrek eta horretarako arrazoiak zalantzan jartzen badira ere, joera argia da.” Robert Wade (“Inequality of World Incomes: What Should be Done?”).

“Globalizazioaren eta neoliberalismoaren aurrerakada itzela... desberdintasunaren hazkunde harrigarriarekin batera gertatu da...” Ignacio Ramonet (Le Monde Diplomatique, 1998ko maiatza).

“... pobrezia eta desberdintasunaren hazkundera eta globalizazioaren zabalkundera elkarren ondoan gertatu dira. Kontrasteak dituen munduan, herrialde aberatsen eta pobreen arteko eta pertsona aberatsen eta pobreen arteko zuloak zabaltzen jarraitzen du.” Kevin Watkins (Background paper for UNDP, Human Development Report 1999).

“Herrialde pobreen eta aberatsenen errenten arteko zuloak zabaltzen jarraitu du. 1960an herrialde aberatsenetan bizi zen munduko biztanleriaren %20aren errenta %20 pobreenarena baino 30 aldiz handiagoa zen, 1997an 74 bider handiagoa. Hori mende biko joeraren jarraipena da.” (UNDP, Human Development Report 1999, 1. kap, 36. or.).

“1960an 20 herrialde aberatsenen per capita BPGa 20 herrialde pobreena baino 18 aldiz handiagoa zen. 1995erako, tarte hori zabaldu egin zen eta 37 aldiz handiagoa zen, sarritan dibergentzia deitu zaion fenomeno... Zifra horiek erakusten dute herrialde arteko desberdintasunak hazkunde latza izan duela azken 40 urteetan.” (Munduko Bankua, World Development Report 2000/2001, 3. kap., 51. or.).

“Herrialde aberats eta pobreen arteko tartearen inoiz baino handiagoa da gaur egun”, Richard Jolly, Global Inequality, Wider Angle, 1999ko abendua.

“...mundu osoko dibergentzia per capita BPGea etengabe hazi da mendearen hasieratik 1980ko hamarkadakolehen urteetara arte. Dena den, 1980 inguruan joera hori erabat aldatu zen. Azken urteetan Indiak eta, bereziki, Txinak izan dituzten hazkunde tasa handiagoek nolabaiteko konbergentzia ekarri dute.” (A. Boltho eta G. Toniolo, “The Assessment: The Twentieth Century: Achievements, Failures, Lessons”, Oxford Review of Economic Policy, 15 lib., 4 zk.).

“Grosso modo, munduko desberdintasunaren gorengo puntua XX. mendeko erdialdean izan zen, mende oso batean etengabeko dibergentzia izan ondoren. Hortik aurrera, eta bilakaera itzel horrekin konparatuta, azken 50 urteetan behatutako aldaketek txikiak ematen dute eta egoera egonkortzen dagoen itxura du.” (F. Bourguignon eta Christian Morrisson, “Inequality among world citizens: 1820 1990”, zirriborroa, 2001eko otsaila).

“...errentaren desberdintasun globalaren bederatzi neurri kalkulatu genituen. Horiek guztiek irudi bera ematen dute: desberdintasuna asko jaitsi zen azken bi hamarkadetan.” (Xavier Sala i Martin, The World Distribution of Income (herrialdeko banaketa indibidualekin kalkulatuta), NBER Working Paper 8933).

“Nazioarteko desberdintasuna modu egokian neurtzen bada erosteko ahalmenaren parekotasunean oinarrituta (prezio-maila ezberdinetarako doituak), kanbio-tasa ofizialak erabili beharrean, eta herrialdeak beren biztanleriaren arabera haztatzen direnean, nazioarteko desberdintasunaren neurri fidagarriak erakusten dute errenten konbergentzia gertatu dela 60ko hamarkadako azken aldetik aurrera.” (Arne Melchior, Global Income Inequality: beliefs, facts and unresolved issues, World Economics, 2. lib., 3. zk. 2001eko uztaila-iraila).

“...ebidentziak iradokitzen du mundu osoko desberdintasunak azken urteetan izandako hazkundera erlatiboki txikia dela 19. mendean izandako hazkunde askoz handiagoekin alderatuta”, Munduko Bankua, World Development Report 2000/2001.

ONDORIOAK

(...) egindako zenbait azterketaren arteko konparaketek, metodologia eta datu ezberdinak erabiliz, zenbait behin-behineko ondoriotarako bidea ematen dute. Lehenengo, zenbait kalkuluk, partzialki ezberdinak diren datu eta metodoak erabiliz, bada, kalkulu horiek denek jartzen dute Gini koefizientea 1990ean 0,65 inguruan edo apur bat beherago. Posible da hori ez izatea kointzidentzia, bere benetako balioaren gutxi gorabeherakoa baino. Horrela, bada, ondoriozta daiteke errentak munduko biztanlerian duen banaketa desberdinagoa dela edozein herrialdetan duena baino,

baita Brasilen edo Hego Afrikan, desberdintasunaren ikurretan, ere.

(...) azterketek emaitza ezberdinak ematen dituzte hogeigarren mendeko azken bi hamarkadetakako.

Denek zalantzan jartzen dute desberdintasuna neoliberalismoaren garaian asko eta modu argian jaitsi dela dioen ideia. Eta ez diete kontsolamendurik ematen desberdintasuna asko eta modu argian hazi dela diotenei.

(...) errentak Txinan azken bi hamarkadetan izan dituen aldaketek mundu-mailan berdintasun gehiago sortzen indar handia izan dute, Txinan bertan desberdintasun gehiago sortu duten arren.

(...) nik egindako kalkuluek iradokitzen dute aberatsen eta pobreen muturren arteko desberdintasuna

hazten ari dela, munduko biztanleriaren erdiko sekzioak gero eta gehiago hurreratzen diren bitartean.

(...) Banaketa globalak oraintsu izan dituen joerak ezartzea oso zaila da eta datu-mota ezberdinen eztabaida nahikorik izan ez duen kalitatearen oso menpekoak dira. Baina azken hamarkadetan desberdintasunean izandako aldaketak nahiko arazo tribiala dira, desberdintasun horrek garai moderno osoan izan duen maila errealarekin konparatuta. Errentaren banaketaren desberdintasuna munduan gaur egun guztira handiagoa da historiako beste edozein garaitan baino; eta handiagoa da mundua osatzen duten edozein herrialdetan –banaka hartuta– dagoen desberdintasuna baino. Horiek egitate garrantzitsu eta ukaezinak dira. Hori gizarte-bidegabekeria izugarriaren adierazpena dela sinesten dugunok ez guke automatikoki ukatu behar gutxitzen ari den desberdintasunaren edozein froga, horrek gure argudioa ahuldu lezakeelako. Gure ardura ahalik eta kalkulu numeriko

onenak eta koherenteenak lortzea izan beharko litzateke, horiek erakusten dutena edozein izanda ere. Zoritxarrez, ziurra da berdintasunezko mundua ez dugunik eskura.

Galderak:

- Zeintzuk dira eztabaida honen bi aldeek erabiltzen dituzten argudioak?
- Zenbateraino esan dezakegu mundu mailako disparekotasun sozioekonomikoak handitu egin direla azken mendean, eta partikularrean azken bi hamarkadetan?